

zett vasutunkból semmi semmi nem lesz, tudjuk, hogy a hadházi szárnyvonallról azért lett a figyelem az érdeklődés által elvonva, hogy az által közlekedésünk, iparunk, kereskedelmünk előmenetele ismét hosszú időre lehetetlenítessék, de azt is tapasztaljuk más oldalról, hogy azért a mi közlekedési fűtünk járatához állapotba hozatalára Debreczen semmit nem tesz, pedig az olcsón vásárolható és Debreczenbe vasúton szállítható követ a nyári időszakban ott napi vásárokat járt, ezer meg ezer szekeres a helyett, hogy úresen menne Bőszörmény, Dorog, Nánás és más helyekre...

Külföldi dolgok. Gambetta.

Eltemették azt a férfit, a ki egy európai köztársaságnak lelke volt, a ki vészben és békében képviselte leghatalmasabban nemzetét. Gambetta még sírjában is nyugodt lehet, mert hanvai felett a francia köztársaság menyországa virul fel.

A temetés.

Páris, január 6. A város képe rendkívül élénk. Nagyszámu gyászolobog leng mindenütt. A város minden oldaláról küldöttsegek vonulnak a Bourbon-palota felé. A kórpórt fekete bársonnyal vonták be, rajta gyászfátyollal fevont nemzeti zászló két keresztbe rakott friss palmaággal, melyet örökzöld-koszorúk borítanak. A kivonult csapatok összes zászlóit gyászfátyollal vonták be. 10 óra 2 perczkor a kórpórsó a gyászkocsira emellett, melyet ágyúlovések és dobok, valamint trombiták harsogása jelez, mire a csapatok fegyverrel és zászlókkal tisztelegnek. 10 és fél órakor megindult a gyászmélet. Legelől három kocsi szállítja a koszorúkat. A gyászkocsi után követték a kórpórsó, a kórpórsó a kórpórsó és barátai. Ezután következik Grevy elnök katonai környezet, a miniszterek, a tábornoki kar, köztök Gallitai tábornok is, azután a szenátorok és képviselők, ezek közt Clémenceau és az szel sóból több tagja. A szenátorok és képviselők élén Brisson és Peyrat elnökök lepdelenek. Az egész hosszú uton a gyászkocsit mindenütt „Éljen Franciaország!” „Éljen a köztársaság!” kiáltásokkal fogadják ép így üdvözlük az elszász-lotharingiai küldöttseget is. 1 és fél órakor d. u. érkezett a gyászmélet a Père la Chaise temetőbe. A kórpórsó a főbejárat előtt elhelyezték, mely előtt Deves igazságügyminiszter foglal állást s a kormány nevében tart beszédet. Ezután a Párisban szakelő s asz-lotharingiai társulatok nevében Chaufour emelt szót. A törvényszéki védők nevében Falateut szölt.

Chanzy

A francia köztársaságot egymásután éri a csapás. Legjelesebb fiait ragadja el a had! Gambetta után Chanzy tábornokot veszte el a köztársaság, melynek e két jeles férfi volt lelke.

Chanzy tábornok 1823-ban született. Korai ifjúságától kezdve a katonaságnál szolgált, a porosz háború már mint vezérőrnagyot találta. E háborúban mely tudománya, vitézsége által kitűnt, s tábornok lett. A háború óta mint a szenátus tagja, később pedig mint pétervári nagykövet működött. Franciaországban őt tekintették a revanché háború vezérének. Ily szép multu s nagy tettekre hivatott fiát méltán gyászolja Franciaország, s vele a művelt világ. Beke és áldás porain!

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Hogy intették a házasságukat ezelőtt harmadfél száz évvel?

A kézfogók, esküvők és lakadalmak napjaiban, nem lesz talán érdektelen, pár érdekesebb pontjában megismerkedni, azon esküvői beszédeket, mely Melotai Nyilas István debreczeni tanár, majd kálói és szatmári lelkes, tisztántúli reform. püspök, végre Bethlen Gábor fejedelem udvari papjának, 1621-ben megjelent Agenda-jában található. Ez agenda a tisztántúli és erdélyi reformátusoknál és így ezen nálunk Debreczenben is, igen sok ideig közhasználatban vala.

A benne levő esküvői beszéd, igen terjedelmes (mintegy 60 nyolczadret lap) s bár minden pontja, a maga szempontjából igen érdekes, itt csak a korviszonyokat és akkori gondolkodás módját kitűnően jellemző pár szakaszt lehet előadnom.

Az eskető pap először a házasság fontosságáról és jelentőségéről tanított, aztán a házasság kötelesegeiről szölt és pedig oly formán, hogy először azon két köteleseget adta elő, melylyel egy a férfi, mint a nő egy más iránt tartozik, majd külön a férfinak és külön a nőnek, két-két köteleseget sorolá föl.

Kettő pedig közönségesen tisztelt a házasságbeli személyeknek, mely úgy néz (tartozik) a férfira, mint az asszonyállatra, az asszonyállatra, mint a férfira.

Első tisztelt ez, hogy egymást nem képmutatásból, sem ideig csak, de teljes életben tiszta igaz szeretettel úgy szeressék, hogy minden szereteti Isten után a férfinak, az ő feleségében legyen, úgy az asszonyállat-

nak minden szereteti Isten után, csak az ő férjében legyen.

„Má s o d i k közönséges tisztelt ez az házasságban élőknek, hogy ha az Ur Isten őket magzatokká szereti (áldja meg), az ő magzatjokat isteni felelemben, jó erkölcsben tartás és neveljék. — — — Tudjátok-e ti atyák és anyák, hogy nem tietek az magzat. kit ez világra szöltök, de Istené, — — — ti reátok bizta, hogy ő számára tisztességen, nagy szemérmetségben, tiszta életben, jó erkölcsben neveljék fel, hogy miilyen szölni kezd, ottan az isten forogjon szájában, az miatyánkot, credot (hiszekegyet), tizparancsolatot úgy megtanulja s tudja, mint az tiz ujjait. De ő boldogtalán atyák, mize vetemedtetek a ti tisztetek mellett: azzal kérkedtek, vaj ki nyelvés a marczona, az anyját is — tudja szidni. Ha felnő pedig, nem gondolkodol arról, hogy még iskolába adnád, hanem az barompáztorságra rendelted, mely miatt kicsinybe hogy nem olyan, mint az, mineműt őriz. Hogy hogy tudtok számot adni dajkaságtoknak tisztérő? Honnan vagyon megveszése ez emberi társaságnak? Bizony az gyermekeknek erkölctelen való felneveléséből! Mert az minemű ostoba paraszt gorombasággal nő fel, és az minemű szabados mezei fajtalan pajkosságban, abban marad koporsójáig.

De kérjünk el az atyáktól, anyáktól a miatyánkot, credot, tizparancsolatot: nem tudják. Miért? Mert ő atyjok, anyjok sem tudta, és eképen fiúról-fiúra szállott az nagy goromba tudatlanság.

Mily szép és bölcs szavak! mennyi sokakra fárférnek még ma, 262 év múltán is.

„Tisztelt a férfiaknak — így megy tovább a tanítás — az mely csak ő reájuk néz, ismét kettő. Egyik: hogy az férfi az ő feleségét, úgy

A debreczeniek Fiumében és a külföldön.

Hetedik közlemény. Velence, a világhírű történelmi város, valóban egyedüli a világon, azok az ébbe nyulópalloták, a fűteczák gőjarművei, a mellékutczák gondolái, Velence ezen sajátosság fiakkerei, az ódon szerű százados épületek, oly benyomással vannak az emberre, hogy első percében gondolkozik: nem álmodik-e? s csak miután emberi hangok ütök meg fület, miután maga is mozog, veszi észre, hogy ébren van, mind igaz, a mit lát. — Ki nekem az ott látottakat elbeszéli, nem hiszem el, s ezzel úgy lehet bárki: hallás, leírás után Velenczeről fogalmat szerezni nem, csak tapasztalás után lehet.

Sokszor elmondjuk e szót valami tárgy felett, hogy regényes. Ugyan mint jellemzők Velenczét, mely a regényesek legregényesebb-jénél is regényesebb.

Itt a szárazföld a megbecsülhetetlen, mert parányi e 13,000 lakost magában foglaló város területén. Ha egy-egy helyen gyalogjárók vezetnek, azok oly keskenyek, hogy Debreczenben kutyaszorító-zugnak is kicsi volna, úgy hogy a katonák nem párosával, hanem egymás után egyenként, mint a daru, lépdelnek, kettős menetet itt nem lát senki.

Epen a katonák menetéről szólván, nem hagyhatom említés nélkül, hogy az olasz katonák csinos gyerekek ám. Öltözötök tiszta, ma gaktartása önérekes; a tisztikar fényes öltözött, csak egy szokatlan dolog tűnt fel nekem, hogy t. i. minden tisztnek egy csillaga van, sokkal nagyobb, mint a mi tisztéinké, a rangot a karddísztetés mutatja, a kardját a terdet veri.

Legérdekesebb s értékesebb száraz Velenczében a Márk-ter. Egy meglehetősen hosszú és széles kikövezett, emeletes épületek közé szorult föld, a velenczeiek megszokott sétahelye. Itt hemzseg a nép estétől éjfélig, a katonai zenekar által kitűnően előadott darabokat hallgatván, itt szöktak valóságos éjjeli mulatások szabad ég alatt tartatni.

Ezer meg ezer galamb lakó helye e tér, ezek a levegőben kiserik nappal az embert, természetesen, mert itt etetik őket naponta, oly jámborok, hogy az ember válláról leveszik a tengetri szemet.

Kalauzunk legelőször a Márk tornyába vezetett fel bennünket, mely toronyba lépcső nélkül lehet feljutni, ezen torony régi ódon szerű a 900 éves templomtól külön álló nagy moles, míg az ember kényelmesen feljut a tetjébe 38 szegleti pihenőt talál, ezen toronyba Napoleon löhöttem ment fel.

A toronyból nagyszerű panorama kínalozik a szemnek, a házak oly zsufoltak, azt képzeli az ember, hogy az egész Velence egy nagy tömeg, mely azt meg át van lyuggatva ajtóik s ablakokkal, utcázt nem látni, annál inkább látszik gyűrű alakban a sik tenger. Bámul az ember azon merészségen, mely Velenczét a tengerre teremtette.

A több torony Márk templom sem hagyhat senkit érzéketlenül; annak belseje egy kórus halmaz, ebben naponta dolgoznak mióta letettek a fundamentumát, soha el nem készíthettek eddig egészen.

Keves idő levén az egyes helyek megtekintésére kiszabva, szemlelünk csak futólagos volt, úgy hogy a templom, s annak belseje, általában mit Velenczében láttam csak mint ködkép legelőttem.

E kíváncsiság mindenki a dozse palota megtekintésére ösztönözött; itt már szemé százája elállott mindenkinék, nem hiszi az ember, hogy itt a gyarló emberi kéz művei vannak összehalmozva, a nagy tanács terem, a dozse mint gyenge erőtelten oldalacsontjából formáltatott edényt, mindenek előtt jó hűvös, nevében őrizze, oltalmazza, minden jó dolgokra intse és isten szerént való fenytékben és kegyességben tartsa. . . Vétkeznék itt ezarant amaz fenevad természetű kegyetlen férfiak, kik meg nem gondolván az asszonyállatoknak erőtelten voltak, mérdnélkül tagolják (verik) az ő feleségeket. Nem azt mondjuk, hogy vétkezték meg ne dorgálják s ha érdemlik, ostorral vagy vesszővel meg ne sujtolják, hanem amaz megühdödést tiltjuk, mely miatt a pogány sem kegyetlenkedhetnék rajtok, inkább mint némelyek feleségeken, kiknek nem elég a vessző, de baltával, vizes istrággal és akármilyen keresetlen fával roncsolják bényítják feleségeiket. A szelid, emberséges, gyakor(i) intés, nagyobb nyom a mérdnélkül való vereségnél. — Hogy nem verném, holott részeges, teközlő, gondviselőtlen?

Isten próbája rajtad: talán jobbat sem érdemlettél Istenentől, talán ifjúságodnak vétkért Isten általa tebedem. Tűrj, szenvedj, vagyon Istennek módja, hogy tégedet az olyan ostora alól felszabadítson.

Második kiváltékpen való tisztí a férfinak ez: hogy az ő hivatalja s rendi szerént háza népét igaz kézi munkájával tartsa — — — Mettzenek (— mit tesznek) tehát amaz tunya férfiak, kik a házassággal a gazdagságra néznek, melyet ha elérhetnek, hamar felsipolják (— elpazarolják) és azután magok s házanépe csak ehhezek? — Mettzenek a namis keresetűek?!

Mennyi egyszerűség és közvetlenség, de azért mennyi erő is van e szavakban! Ne ütöközzünk meg, ha egy fejedelem udvaripapja, tehát mindenesetre magas állású és nagy műveltségű ember megengedni látszik, hogy az asszonykák, ha megérdemlik, ostorral vagy vesszővel megfenyítessenek férjeik által. Hiszen még alig 60 évvel azelőtt, hogy Melotai ezeket

dolgozó szobája a vallató hely, s a nagyobb nál nagyobb, remekebbnél remekebb képek oly elragadó.

Kik a Dárius kincset tartják a legnagyobb vagyonnak, azok nagyon csalatkoznak, mert itt a palotában van a legnagyobb, talán az egész világ által megfizethetlen kincs s értékhalmaz; egy-egy kész milliókat képvisel, egy terem feldíszítési költségéből Debreczenben vízvezeték lehetne készíttetni, pedig hol a folyója.

Irodalom.

A „Petőfi-társaság könyvkiadó-vállalata“, mely az önálló, eredeti szépirodalmi termelés előmozdítását tűzte ki főlatául, jövőre is ezen a hiányon akar segíteni. Szépirodalmi dolgozatok: költemények, elbeszélések, rajzok és regények tárháza lesz, s mint ilyen arra törekszik, hogy ne csak szórakoztató, de egyúttal szív- és lélekkepző, s a magyar szellem lehelletétől áthatott szépirodalmi munkákkal szolgáljon az olvasónak.

A vállalat évenként négy-öt kötetet hoz s az 1883-ik évfolyam számára a következő munkákat jelölte ki a társaság könyvkiadó-bizottsága.

„A vármegye szava.“ Társadalmi regény. Irta: Kvassay Ede. „Ifjúságom.“ Költemények. Irta: Reviczky Gyula. Bodon József elbeszélései. „Humoros beszélyek.“ Irta: Gr. Teleki Sándor.

A „Petőfi-társaság könyvkiadó-vállalata“ évenként 60, díszes kiállítású iven jelenik meg, s egy évfolyam előfizetési ára 5 forint lesz. Az aláírók három évre kötelezik magukat. ezáltal pártoló tagjaivá valnak a Petőfi társaságnak s oklevelet szerezhetnek.

A t. aláírók igényeinek megfelelően, a vállalat kötetei ezentul olcsó és díszes vászonkötésben is kaphatók lesznek. Egy évfolyam előfizetési ára bekötve 7 frt.

Az előfizetési pénzek a Révai Testvérek könyvkiadó-hiva alába (váci-utca 11. sz.) küldendők.

UJDONSÁGOK.

* Révész Imre születési helyét Ujfejtőn emléktáblával akarják megjelölni. Bizony meg is érdemli az a férfi, hogy emléke örökké tiszteltessék a magyar ember által. S Ujfejtő csak magát tiszteli meg, ha jeles szöltöttek emléket kegyel-tel megörzi.

* Ebródy Debreczen! A biharmegyei, illetőleg érmeleki vasút kiépítése tárgyában, Brüll és Köhner cég által tett ajánlat tárgyalására Biharmerge törvényhatósága által kiküldött hatvanas bizottság, folyó január hó 18 án fogja megkezdeni tárgyalásait s minden jel oda mutat, hogy vállalkozók és a megye közt létre fog jönni az egység, s az érmeleki vasut Nagyváradtól Szekelyhidon át Érmihályfalváig ki fog építtetni. Vajon városunk érdeke lesz-e és ki által lesz képviselve? Vagy mi most is csak hallgatunk és iparunk s kereskedelmünk el fogja veszíteni csaknem egyetlen piacát, az Érmelleket és Szilágyoságot is? Nagy kérdések ezek, melyekre a közel jövő fogja megadni a feleletet.

* Gróf Zichy Jenő, mint értesítünk, nem fog holnap leérkezni, mint hirdette volt, hanem néhány nappal későbbben, miről hatóságunk táviratban előre tudósítani fogja.

írta, tekintélyes zsinatokban vitatkoztak és hitvallásokban határozta a felett, hogy v a j o n v a n - e a z a s s z o n y o k n a k l e l k e, s hosszasan bizonyították, hogy csakugyan van. (Igy például az 1567-iki debreczeni zsinat latin és magyar hitvallásában) De erről máskor többet.

„Az asszonyállatoknak — így folytatja Melotai — ismét az ő tisztai, mely csak ő reá néz, kettő.

Egyik: hogy holott (— mivel) az ő férje ötöt úgy őrizi, oltalmazza, mint az ónnún testét (— saját magát), tisztai hozzá az Istennek rendelése szerént, hogy ő is az ő urának szájától függjön, ötöt becsülje, félje, ő neki engedelmes legyen minden Isten szerut való jó dolgokban, mert gonoszban nem tartozik engedni — — — Vétkeznék ez ellen amaz engedetlen, szöfogatatlan asszonyállatok, kik Simon birókká akarnak lenni, hogy ök hajtsák elől a lovat, söt gyakorta a kuczikból a hamuszékről akarnak regulát szabni az ő férjöknek az asztalfőre. Vesszőt asszonykának. Mert hosszú az ő haja, rövid az elméje. De ez is nem igen kicsiny erkölctelenség némelyekben, hogy az ő férjeken beszédekkel, mordsággal s nem tudom micsoda szokott rosz mesterséggel sok emberek jelen léteben tesznek bosszút. Oldaltetemem mit zörgesz?

Második tisztelt az asszonyállatoknak ez, hogy holott az ő férjek őket olyan nagy veritékes munkájok után tartják, tisztelt hozzá az Istennek rendelése szerént, hogy ök is az ő férjeknek marhájuknak (— vagyonának) takszolgatói és szaporítói legyenek: háziukra, háziukban lakó cselédjeikre szorgalmatos gondot viseljenek. Egy szó: a jó gazdasszony, aki a gazdasszonyságnak tisztinek igazán megakar felelni, mindenkor talál dolgot az ő házában. Mettzenek a gondviselőtlen, olostalan, vesztég heverő teközlő asszonynepek, kiknek harmad-negyed házig a buza és liszt csorgás

* Val... 11-en tar... mesteri... Miniszteri... szabályre... árvászék... 5. Tiszti... peresüge... logos föld... a f. évi l... pitása írá... s u t úye... lánúcai... tanácsi... válbszás... 12. Tana... Martonfal... tárgyab... véslet ny... vás tárgy... ság meg... hitva l... e gy h á... közigazg... lyetteséne... kérvénye... * K... ra a ha... Garbóc... a nem fe... a fejféja... felszázad... ne enye... megpend... sirenlek... mányzo... gyelmet... szép cél... * A... tegnáp... szabakor... hol a m... * A... hó 19-... Bethlen... galmat... végett... legközele... lozsvárot... lyázó egy... tagsági... desében... hatják... gok is... mellett... Mindazol... s az egy... e czélbo... az elnök... díj éreül... leg, s ez... rendes e... díjat is... minden... választm... jéppálya... let sark... által... fali- és... hírre te... elnökseg... * E... van ilye... alakiség... Becsület... klerus... késik az... lával. A... hiszszük... gyet. Al... után el... buza ké... csak ki... kéz egy... is az ő... szony ju... porodva... nak a r... gyenge... lozni.)... * E... magyaro... tések n... be — t... n a p a... ezelőtt... érely... ma is... ládokua... fiatájjá... ez intés... egybek... valland... D... szonya... tükrözé... s jelent... meg ne... görbesz... tarsada... hanem... dent o... nyiltan... kivált... sokszo...

* Városi közgyűlés. Az 1883. évi január 11-én tartandó biz. közgyűlés tárgyai: 1. Polgár mesteri jelentés. 2. Ugyhátrányjegyzék. 3. Miniszteri rendelet, mely szerint a házalási szabályrendelet helyben hagyatik. 4. A városi árvaszék jelentése, 1882 év utolsó negyedéről. 5. Tiszti ügyész IV-ed éves jelentése, a város perestigyei állásáról. 6. Jeleutés, a parlagi zálogos földök ügyében. 7. Tanácsai előterjesztés, a f. évi legelőrendszabály megállapítása iránt. 8. Ugyanaz, a lóvona t u v a s u t ügyében. 9. Miniszteri rendelet, a czepléteczai csordásház értékesítése tárgyában, tanácsai végzéssel. 10. Az árvaszéki elnök váltásáról. 11. Az első számvevő választás. 12. Tanácsai előterjesztés, a guti puszta Martonfalva községhez leendő tartozandósága tárgyában. 13. Ugyanaz, a budapesti szénészegylet nyugdíjintézeté érdekében közölt felhívás tárgyában. 14. Ugyanaz, a loávató bizottság megalakítása iránt. 14. Az ágostai hitvallású egyház bejelentése, a nyáregyházak állásáról. 16. A közgazgatási bizottságba a tiszti ügyész helyettesének megválasztása. 17. Polgárosítás iránti kérvények.

* Kegyelet. Ugyan ki ne emlékezne arra a hatalmas bangu öreg kántorra, a kit Garbóczy Samuél néven tisztelt még folyást a nem felejtő kegyelet. E derek férfiúnak már a fejéje is elkorhadt. De hogy a közönséget felszabadítván tovább szolgált férfinak emléke el ne enyészék, K e r e k y á r t ó Sándor megpendítte azt az eszmét, hogy Garbóczyak síremlék emeltessek. S e c z e l a 1 f r t o t a d o m á n y o z o t t . A hitbuzgó és kegyeletes hívek figyelmét felhívjuk ez ügyre. Adományokat e szép célra mi is köszönettel fogadjunk.

* Az iparos ifjuság önképző egylete, a tegnap tartott tisztújító közgyűlése után a rózsabokor című vendéglőben estélyt tartott, hol a mulatság majdnem reggelig tartott.

* A képkiallítás sorsjátékának húzása f. hó 19-én lesz a jogszázból fényes estélyen. Bethlen Mikó Róza grófnő fardhatatlan buzgalmat fejt ki a sorsolás sikerének biztosítása végett. A kiallított folyó hó 20-án zárják be. A legközelebbi nem Nagy-Váradon, hanem Kolozsvárott nyitják meg a jövő hó elején.

* Menjünk a jégre. A debreczeni „korcsolyázó egyesület” rendes tagjai értesítettek, hogy tagsági jegyeiket Beke László uridatkereskedésében — hol azok elhelyeztettek — kiválthatják. — Ugyanaz az egyleti foglalkozó tagok is kiállíthatják és 3 forint lefizetése mellett ki is válthatják igazolványaikat. — Mindazok, kik magokat még alá nem írták, s az egyesület rendes tagjai lenni óhajtanak, e célból Kövy Lajos egyf. pénztárnoknál, vagy az elnökségnél jelentkezhetnek. Rendes tagsági díj évenként 3 frt, azonban 3 évre elegendőleg, s ezenkívül azoknak, kik az előző évben rendes tagok nem voltak: 1 forint beiratási díjat is kell fizetni. — Rendes tag lehet minden önálló férfi, kinek felvétele ellen a választmány nehézséget nem támaszt. — A jégpálya használhatósága a „C a s i n ó” épület sarkán az egyleti dísz-zászló kitétele által, — az ünnepélyes megnyitás pedig fali- és hírlapi hirdetéssel által fog közhírré tétetni. — Debreczen, jan. 7. — Az elnökség.

* Polgári házasság Debreczenben. Sok van ilyen az igaz, de közelebről a rendes alakítások közt történt itt egy ily házasság. Becsületes felek kötötték a szövetséget, bár a klérus hatalma alatt is álló törvényhozás még késik az erre vonatkozó törvény meghozatalával. A szerető szív vonzotta őket össze, s mi hiszünk, hogy az isten is megáldja az igaz frigyet. Aldja is meg!

után elmehetnek, mint amaz verebek, a rakás buza között akadály meg, nem ehetik meg, csak ki főzódik. Azt mondják a magyarok: két kéz egymást mossa. Ha azért a gazda kívül is az ő dolgában eljár, a házal a gazdaaszszony jó gondviselő, ott a kicsiny jószág szaporodva lesz. Nem szégyen ám asszonykának a rokkát kezébe venni s fondogálni, és a gyenge ajkával a szösz nyálalodogálni (= nyálozni.)

Ez egyszerű, kedélyes, törő metszett magyaros zamatu, de mindamellott komoly intések nagyon a szegfőjére találtak s — valljuk be — találnak ma is. Semmi sem új a u p a l a t t , m o u d á , a b o l e s k i r á l y , — ami ezelőtt 262 évvel megvolt, akár hiba, akár erény, meg van az kisebb nagyobb mértékben ma is. Azért, ha a debreczeni törzsökös családoknak különösen házassalándó mindkét nemű fiataljai komolyan szivőkre vennék és követnék ez intéseket, melyek számos ősapák és anyáik egybekelésével hangzottak: bizony ma sem vallának kárát.

De nem éppen ebben, hanem a kor viszonyait és gondolkodásmódját híven visszatükrözésben van a régiségnek ma már fő érdeme s jelentősége. Oly kornak emléke ez, midőn még nem terjedt el annyira a képmutatás, hátgörsbesztő simaság, és általában a családi és társadalmi romlottság, — mint napjainkban — hanem kimondták a szót, nevén nevezték mindent ott és akkor, ahol és amikor helye volt, nyíltan, igazán, leplezetlenül. — igaz, hogy kivált már a mai finomult érzékek szerint — sokszor kíméletlenül is!

* Hajtővadászat. A mult szombaton a paczi erdőségben tartott hajtővadászat nem mondható a legsikerültebbnek; ennek oka részben az volt, hogy rendkívül hideg volt az idő. részben pedig, mert a nyulak nem tartózkodtak az erdőben, hanem a tisztáson. A hajtővadászat eredménye mindazáltal 24 nyul volt, ugy, hogy a vadászatban részt vett 24 egyének egy-egy nyul jutott. Felemlítjük itt, hogy Bótos Lajos, ki a vadászatot rendezte, azt kiváló szakszerűséggel teljesítette. A vadászat reggeltől estig tartott.

* Erdekese előadás lesz holnap este színházunkban, melyre felhívjuk az operette barátainak figyelmét. „A három csőrű kacska” nagyon kedvelt operette fog színr kerülni C s e r v á r i l l o n a j á v á r a . A holnap délekes eseményekről szállongó hírek után felesleges a bővebb ajánlat.

* A képkiallítás még mindig igen kevesen látogatják. Ujabbán felemlítjük, hogy a képkiallításban Nemes Kálmán megvásárolt két képet, és pedig Konek Idától, „Dachani pórnő” című tanulmányfőt, továbbá „Koszorut vegyének” című gyermekképet Egervári Ágostól.

* Bál. A debreczeni kormánypárt tegnap este tartotta farsangi táncvigalmát a Bika nagy táncsteremben. Szép számú közönség gyűlt össze, de feltűnő volt, hogy az intelligencia távol tartotta magát.

* Debreczenről. A Petőfi társaság VII. ünnepies közgyűlésén, Szana Tamás jelentést tett a mult évi működés eredményéről s ebben Debreczenről a következőleg mondja: „tunok Debreczenbe, az alföld nagy magyar városába vitt, melyben egykor Csokonai bölcsője rengett s mely színhelye, tanuja volt Petőfi első nagyobb sikereinek. — Nem ma unokák, hanem a zászlónkra írt nagy névnek tulajdonítjuk a tünető fogadtatást, melyben társaságunk részvétel: de a lelkes taps, mely üléstünk fölolvadásait kísérte, annak bizonyítéka volt, hogy a vidék közönsége megértette törekvésünket s méltányolni tudja és akarja íróit, kik földadatokul tüzték ki, hogy a nemzetes szellemét áthatott, nemesebb irányú szépirodalmunk propagandát csináljanak. Debreczen bizalma, érdeklődése s nemskára ezután a buzdításnak egy messze távolból érkezett hangja minket arra ösztönöz, hogy a megkezdett uton lelkesülten és bátran előre haladjunk.

* Szindíjnyünkben ma van a s z á d a k i e l o d á s . E rovatvezető nem veszi magának a bátorságot, reflexiókat csinálni az alkalmából. Ugy látszik, a szindíjny korán be lesz fejezve ez évben, sőt a mult értesültünk, már április elején, a szindíjnyező más városban fogja felütni — a művészeti tanyát.

* Köszönet. A debreczeni könyvnyomdászok és betűöntők egylete, tek. Frics József urnak ugyis mint az egylet elnökének, de ugyis mint a sz. kir. Debreczen városi könyvnyomdájá művezetőjének, az egylet irányában tett több reudbeli jótéteményeiről, — ugyisziunte tek. Gyönyey József nyomdátulajdonos urnak a „Szatmármegyei közöny” díjnekül küldéséért, — továbbá Ember Lajos nyomdátulajdonos urnak az „Ermellek” díjnekül küldéséért, végül a helyben megjelenő „Debreczen Ellenoér” és „Debreczen” című lapok tekintetes szerkesztőinek, lapjaiknak díjnekül való megküldéséért szívesen köszönetét nyilvánítja, a közgyűlés megbízásából Kenderessi Lajos.

* Eresztik a vén katonát. A végelbocsátási okmány már megérkezett azok részére kik a honvédségnél befejezték szolgálataikat. Így jelentik ezt. Azonban biztos tudomásunk van a felől, hogy még a régebben „kiszolgált” honvédek sem kaptak meg mindnyájan végelbocsátási okmányaikat.

* Egészségügy. A mint értesültünk, városunkban roppant nagy a betegek száma. Orvosaink annyira el vannak foglalva köteleességeik teljesítésében, hogy nap közben alig lehet őket találni Talán a most beállott kedvezőbb időjárás, némi javulást — fog eredményezni egészségügyünkre is.

* Az árvízveszély szűnni kezd. A beállott kemény hideg idő okozta ezt, nagy örmére a fenyegedett vidék lakóinak. — Bécsből, Pozsonyból, Komáromból, Győről, Szegedről, Magyar-Ovárról a p a d á s t jeleznek.

* Fogondnokul a nyiregyházi ref. egyház S z i k s a y Pál megyei tiszti főügyészt választotta meg.

* Megőrült tegnapelőtt este a nemzeti színházban egy fiatal ember az előadás alatt. Midőn javában játszottak, az emeltről ledobta látszóvet, s aztán maga is nagy kiabálás mellett le akart ugrani. Látszóve nem sértett meg senkit; egy rendőr pedig megakadályozta leugrási szándékában.

* Elveszett egy „Sipszi” névre hallgató nőstény eb. Nyakában két szalagon csatot visel. A megtaláló szappanos-utca 409. szám alatt jutalmat kap.

* Meghívót vettünk a „nagyvárdi szépi-tési egyesület” által saját céljai javára 1883. február 1-én a „Fekete Sas” nagytermében rendező zártkörű táncvigalomra. Személy-jegy ára: 2 frt. o. é. Kezdeté 8 órakor.

* Nyiregyháza református templom perselyét feltörték. Mintegy száz forint volt a perselyben amit elvittek.

* Pályázat egy ódára. A Katona József szülőházát Kecskeméten diszitendő emléktábla leleplezése alkalmából a rendező bizottság pályázatot hirdet egy ódára, melynek tárgya hazánk első drámaírójának apothoizise. Jutalom 20 db. cs. kir. arany. Határidő 1883. márcz. 15-ike, a mely napig a pályaművek a szerző nevet és lakását jelző jellegű levélkével együtt dr. Széless József takarékpénztári igazgató urhoz,

mint az ünnepélyt rendező bizottság elnökéhez Kecskemetre küldendők. A nyertes mű az ünnepélyen, 1883. ápril 16-án fel fog olvastatni. A művek bírálatra első rangú írók kéretnek fel. F e k e t e József b. jegyző.

* Uj bélyegjegyek léptek életbe folyó 1883 évi január hó 1-ével, a hírlapi bélyegyek kivételével. Az új bélyegjegyek „1883” évszámmal vannak ellátva. Az eddigi „1881” évszámú bélyegjegyek, 1883 január 31-én a forgalomból akként fognak behuzatni, hogy ez eddigi bélyegjegyek még 1883 ápril hó végeig ujjakkal kiese-eltetnek; azontul pedig teljesen érvénytelenné válnak.

* A villamvilágítás kezd mindinkább hódítani, s mint tapasztalhatni, a légszuszuligatást nemskára ki fogja szorítani. Így Szeged szabad kir. városa már beakarja hozni a villamvilágítást, s értesít Debreczen város hatóságát még mult hó 28-án, hogy Szeged utcái és terei világításának kérdésében a legjobb találmányú villamvilágításból a próbavilágítás január hó 2-től 15 ig esténként fogván megtartatni az eziránt érdeklődik azt közvetlen észlelés útján megismerhetik.

* A nagyerdői gőzfürdő, mint már tudatuk, minden órában közlekedik a társaskocsi, a Mendelovics boltja elől, hol fürdőjegyek is kaphatók.

* Beszűntett zálogüzlet. A kapitányi hivatal értesíti mindazokat kik a Feldmann fele beszűntett zálogüzletbe tett tárgyaikért érdekelve vannak, hogy azoknak kiváltása végett Erdélyi István kap. fogalmazónál e hó 31-ikeig jelentkezni siessenek, azontul a tárgyak hivatalból elárvereztetnek.

* Napfolt. A csillagászok a nap központjától balra nagy napfoltot vettek észre. Vajjon a napfolt befolyásolja-e a hőmérséki fokot, azt többen kétségbevonják, azt azonban általánosan elfogadják, hogy a központtól jövő sugarak intenzitása nagyobb, mint a kerülethez közelebb eső kisugárzások. Ez a napfolt különben nem új felfedezés, hanem csak újból visszatérő tümeny.

* Jövedelmek. Erre a szegény 1883-ik esztendőre már reá fogtak a jövedémondók, hogy az felette szerencsétlen lesz. E tekintetben hivatkozunk a multra, a mikor minden hármas esztendő csapással volt megrakva; 1853ban nem volt jó élet Magyarországon. 1863-ban jött a nagy szárazság s 1873-ban pusztított a cholera.

* Lőösszeírás. A lőszátalozási előmunkulatók folyamatban vannak a m. kir. honvédelmi miniszteriumban. Az es tleges mozgósi tást elrendelő határozat kihirdetésének napjától számított állítási napoknak meghatározása a cs. es kir. közös hadügyminiszteriummal egyetértőleg történik. A lőszátalozáshoz es összeírásához szükséges kimutatások annak idején meg fognak küldetni az egyes törvényhatóságoknak.

* Panaszt vettünk a helybeli főtűzdetulajdonos ellen, ki egy előkelő állásu egyénnel nem állott gorombáskodni, csak azért, mert az letű 50 db. speciilitást válogatva akart vásárolni.

* Nemes tett. Tokaji Nagy Lajos budapesti közigyűző 302 kötetből álló könyvtárt ajándékozta a nagy-kallói realiskolának.

* Iparosok figyelmebe. Nyiregyháza január hó 15-én pótvasár fog tartatni.

* Kávéház. Diszesen rendezte be Böhm czepléde-utczán régóta nagy pártolásnak örvendő kávéházát. Tegnap állította föl az ujonnan érkezett 3 teakasztal s minden intézkedést megtett, hogy üzleti helyisége ne maradjon hátra az elsőrangú kávéházaktól. Szerdán este ugyan itt thea estély lesz. Ugy hiszünk, hogy a törekvő és áldozatkész tulajdonos buzgalma méltó pártolást fog nyerni.

* Uj zenemű jelent meg Táborzsky és Parsch műkereskedők kiadásában „magyar dalok és népdalok” czim alatt, énekhangra zongorakísérettel.

Debreczeni színház.

(Szombaton, jan. 6-ikán adott: Vízkereszt, vigjáték 5 felvonásban. Irta: Shakespeare, Fordította: Lévai József. Itt előszór.)

(T.L.) Mikor néhány évvel ezelőtt a meiningeniak Budapesten játszottak, a nemzeti színház igazgatósága ekkor lett figyelmesse téve Shakespeare egyik vigjátékára, melyet Gerwinus „A vindorsori vig nök” és „A makracsoz hólyg” után méltán tart a langeme legderültebb, legtekőletebb vigjátékának. E vigjáték „A vízkereszt”, mely noha állítólag 1843-ban Győrött szüretkerült ugyan, de mégis igazgatónké az érdem, hogy a többi vidéki színpadok megelőzésével a főváros után, hol ezelőtt három évvel adták először, a debreczeni színpadon mutatottat e háromszáz éves ujdonság be.

A Shakespeare kommentárók szerint — a költő alapeszméjét e darabjához egy olasz novellából vette; hósei egy pár ikertestvér, kik a családág hasonlitanak egymáshoz. A gyermekek egy tengeri vihar alkalmával elszakítottak egymástól, s csak felnőtt korukban találkoznak össze. Egyikő Viola, (Medgyaszai Evelin) könnyebb megelhetés szempontjából férfiruhát ölt magára s apródi szolgálatokat teljesít uránál, Orsinó herczegnél. (Abonyi.) A cselekvényt Viola vezetí Cesario áneven; a cselekvény boglyát az képezi, hogy egy forángu hólyg, Olivia, (Dancz Nina) halálosan szerelmes lesz a csinos apródba, holott ez titkon urát: Orsinót szereti. E természetien helyzetből folyónak aztán ki a legutóbb komikum derültebbnél-derültebb csattanós jelenetei

A vigjáték keretét kiegészítik Keszeg Andor urfi (Latabár) egy hetvenkedő vidéki

nemes; Malvioló, egy puritán nézetű szerelmes, ki egy felreértés következtében mindenáron le akarja győzni komolyságát s ilyenkor válik a legüvevetségesebbé; Boffien Tóbiás (Benedek) a korhely unokabátya és a lönyvéréru bohóc, (Boránd) kiknek mindenikök a komikum utólerhetlen színeivel vannak eszetelve.

Az előadás nálunk szintelen volt s ennek tulajdonítjuk, hogy a darab nem keletit mindennütt oly derült hangulatot, minőt minden sora kelhetett volna.

Leginkább beletalálják magukat szerepeikbe Benedek (Böffen T.) és Latabár (Keszeg Andor.) Mindkettőnek ábrázolása a melyreható komikai ábrázolás diadalai közé tartozik.

Németh (Malvioló) a szerep komoly részét igen jó haughordozással adta vissza; de tulzott ugy maszk, mint játék tekintetében akkor, mikor felölté a sárga harisnyákat. Téved az a színész, a ki azt hiszi, hogy itt már feleszűt kell ábrázolnia, ki minduntalanai rohógésével kell, hogy megkacagztassa a nézőt. A komikum lényege e helyt nem abban áll, hanem abban a küzdelemben, melyet a puritán, komolyságot szuevlgő Malviolónak le kell küzdenie magában hólyge kedvéért. Epen azért a szerepben is csak egyszerű van utasítás a nevétre, Németh pedig minduntalan rohógótt.

Borándnak (a bohóc) igen sikerült volt azon jelenete, midőn Malviolót felrevezeti tetett hanghordozásával.

A többi szereplő epen csak hogy elmondta szerepét.

Óhajtott volna, ha az igazgatóság jobb előkészület mellett bemutatná A vindorsori vig nököt, Cymbeline-t és aly régi látott Tévedések vigjátékát.

GAZDASÁG IPAR KERESKEDELEM.

Heti jelentés a budapesti gabnátözsédről.

Budapest, jan. 5, 1883.

(A „Debreczen” udósítása.)

Steiner József és Társa termény gabna és birományi czeg jelentése. — Ujévi üzletünk szilárd irányattal indult meg, az árak további emelkedésével. A het végén azonban az irányzat esendősült, malmaink a magas viállás folytán tartózkodnak nagyobb beszerzésektől, mert árúknak biztos raktárt alig szerzhettek. Már földszinti raktárhelyiségek üritettek, sőt vannak sokan kik a dunaparton fekvő leszámitolóbanki kőzraktárakból is félnek a viállás további emelkedése esetére.

Bura változatlan. Mai árjegyzéseink. Tiszavideki, pestmegyei és fehérmegyei: 75-79 ko. 9.70-9.90, 79-80 ko. 10-10.20, 80-82 ko. 10.80-10.90. Bácskai 25, Bácskai 15, Északmagyar. 40, huszagos fajok még további 40-50 kral. olcsóbban fizettetnek. Tavaszra 9.55 szre 10.10. Rozs változatlan. Előszóda 7-25, közepes 7 frt. Casorás 6.50. Árpá szilárd; takarmányára 6.20-6.50, malátá 7.25-8.50, sörfőzde 9-10 frt. Tengeri 10-20 kral. emelkedett. 5.65-5.90. Kesőbbi szállításra kevés üzlet. Jan. Febr. Zsombolyán 5 frt. Kötések Máj.-Jun. 6.12. Cinguntin csobán 6.35 kelt. Zab szilárd 5.80-6.50 minőség szerint. Tavasi határidőre 6.57. Bab lanya Duna-vidéki 9-10 frt. Erdélyi 9.45-9.75. Barna szilárd 9.60-10. Tarka 6.75-7 frt. Törpe 12.25. Repce üzletelen. Káposzta 15 $\frac{1}{2}$ -16 $\frac{1}{2}$, 1888. Aug.-Szept. 13 $\frac{1}{2}$ -15 $\frac{1}{2}$. Vadrepce 7-7.25. Kendermag 10-10.50. Lcnamag 12 frt. Köles belföldi 4-5.75 frt. Oláhországi 6.30-6.60. — Takarmánybúkyónk buzából trieurózzát 3.20. Vetni való tiszta 7.75, zabbal keverít 7.25 kelt. Kása szakostól 10.50-11 frt. Pénzölöget 5 száz. kamatra nyujtunk ügyfeleinknek beraktározott árakra és feladási venyekre. Az előleg minden városban feltehető, hol pénzintézet létezik. Zsákkölcsön-díj hetenkint 3-4 krt számítunk darabjait hozzáknak küldenő árúkhöz. Raktározási illeték havonként métermázsánként, magánraktárakban 1 $\frac{1}{2}$ -2 krt, közraktárakban 4 $\frac{1}{2}$ krt. Kőzraktári illeték átmeneti forgalomban 100 métermázsá után, az osztrák államvasút közraktárakban 5.25. Fővárosi közraktárakban 7.06.

— Szinbáz. A debreczeni színházban ma hétfőn, jan. 8-án „Kintornás család” népszimnű, holnap kedden a „Háromcsőrű kacska” operette adatik.

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS.

Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

1883/Kh. 332.

Hirdetés.

Az 1881. évi XIV. t. czikk 26-dik §-a értelmében megbízott alulírott iparhatósági kiküldött, ezennel közhírré teszi, hogy mindazok, kik Feldmann Bernát hatóságilag engedélyeztet, azonban f. évi október hóban beszűntetett magán kézi zálog kölcsön üzletében valamely tárgyat zálogba tettek, s mindez ideig ki nem vették, — tulajdonosaiknak a zálogkölcsönössön összeg, valamint törvényes járulékaik kifizetése melletti kiváltása végett alulírottanak a Komáromi féle házal levő hivatalos helyiségében, f. 1883. évi január hó 31-dik napjáig a zálogjeggyel együtt annyivalinkább jelentkezzenek, mivel a ki nem váltott zálogtárgyak, hivatalosan elárvereztetnek s az illetők a zálogösszeg és költségek levonása után fennmaradó netaláni feleslegre tarthatnak igényt.

Egyuttal felszólíttatnak mindazok, kik Feldmann Bernát irányában, fenállott zálogkölcsön üzletében volt tárgyakért kártérítési követelést vélnék emelhetni, hogy ebbeli jogaik érvényesítése céljából a fent megjelölt helyen es ideig szintén jelentkezzenek, mivel későbbben figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1883. január hó 5-én.

Erdélyi István,

főkapitányi fogalmazó,

mint iparhatósági kiküldött.

(44.)

